

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredno nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petih vrst a Din 4, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inzerati peti vrsta Din 4. — Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja mesečno v Jugoslaviji Din 12, za inostranstvo Din 25, — Rokopisni se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knaševa ulica št. 5
Telefon: 31-23, 31-24, 31-25, 31-26 in 31-28

Podružnice: MARIBOR, Strossmayerjeva 2b — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocencova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Pogajanja o španskih prostovoljcih:

Italija in Nemčija ščitita generala Franca

Rimska vlada načelno odklanja ločena pogajanja z Anglijo in Francijo ter zahteva, da londonski odbor poprej prizna generalu Francu značaj vojskujoč se stranke

London, 1. oktobra. Italijanski krogi potrjujejo, da je italijanski poslanik v Londonu Grandi utemeljil večer britanskemu zunanjemu ministru Eden, zakaj je italijanska vlada navedla neke pripombe k francosko-britanskemu predlogu o razgovorih v treje glede intervencije na Španskem. Italijanski poslanik je spomnil Edena, da je bila zadeva o odločitvi prostovoljcev s Španskega že v razpravi pred londonskim odborom. Zato njegova vlada ne vidi vzroka, zakaj naj bi se vršili razgovori v treh, če jim je namen samo odločitev prostovoljcev. Grandi je pri tej priložnosti navedel v glavnem tri argumente: 1. Razgovori v treh bi dejansko pomenili debato o vprašanju, ki se z njimi ukvarja že londonski odbor; 2. Po sodbi italijanske vlade se prostovoljska zadeva ne more posebej preresetavati, ker je Rim že nekajkrat navezal to vprašanje na priznanje obeh vojujočih se strank; 3. Po sodbi rimske vlade je odločitev prostovoljcev zadeva, ki ni odvisna samo od Anglije, Italije in Francije, in zato ne gre.

Italijani so hoteli, da bi priznanje generala da bi se z ureditvijo tega problema po navedenih treh državah predložitelo stališču ostalih prizadetih držav. Zato italijanska vlada ne vidi razlogov, zakaj naj bi se vršili razgovori v treh, kakor jih želi Francija in Velika Britanija. Italija o tem sploh ne želi razpravljati brez Nemčije. To se da sklepati že iz Mussolinijevga in Hitlerjevega govora, ki sta oba poudarila, da naj zahodne države nikar ne pričakujejo v tem pogledu kakšnega nesoglasja med Nemčijo in Italijo.

V ostalem je rimska vlada mnenja, da je vsako pogajanje odvisno od priznanja obeh španskih vojujočih se strank. Vendar je italijanska vlada voljna razpravljati pred londonskim odborom o odločitvi prostovoljcev na temelju in v okviru britanskega načrta. Znano je, da je ta načrt določil otem odločitev prostovoljcev in priznanje obeh vojujočih se strank. V londonskem nevmesevalnem odboru so se vršile dolge

debate o prednosti teh dveh problemov. Franca prišlo najprej na vrsto, drugi so pa zahtevali, da se to priznanje odloži dolej, ko bo poslednji tuji vojak zapustil španska tla. Med tema dvema stališčema se giblje angleški predlog; po njem bi bilo priznanje možno tedaj, ko se pokaže dejanski napredek pri odločitvi prostovoljcev. Po sodbi italijanskih krogov v Londonu bi italijanska vlada pristala na medsebojno zvezo teh dveh problemov. Tako je rimska vlada n. pr. pristala na to, da se bo odbor, ki ga je določil nevmesevalni odbor, pogajal z otem strankama zastran priznanja in odločitve prostovoljcev, ker se nobeno izmed teh dveh vprašanj ne da urediti drugo brez drugega. Toda rimska vlada bi prav tako želela, da se angleški načrt, ki se nanaša na dejanski napredek, razčisti, to je, da se točno navede, kdaj naj pride do priznanja obeh vojujočih se strank. Nedvomno bi italijanska vlada želela, da se ne bi čakalo do odločitve vseh prostovoljcev, temveč, da bi se izvršilo to priznanje že tedaj, ko

bi umik prostovoljcev toliko napredoval, kakor bi določil odbor za nevmesevanje.

V angleških diplomatskih krogih so mnenja, da korak italijanskega poslanika Grandi pri angleškem zunanjem ministru Eden ne pomeni popolne odklonitve angleško-francoskega predloga. Doznavajo se, da bosta Anglija in Francija odposlali svojo noto v Rim, čim bo zaključena izmenjava misli med obeh zunanjimi ministroma. Mogoče je, da bo nota upoštevala tudi nekatere pripombe, ki jih je v razgovoru navedel italijanski poslanik. Postavlja se zato celo vprašanje, ali ni bil morda namen Grandijevega obiska pri Eden, da bi vplival na sestavljanje, da bi bila za Italijo sprejemljiva. Vsekakor pa zagotavljajo v Londonu, da nikakor ne žele, da bi se razprava o vprašanju prostovoljcev v Španiji preveč zavlekla in postala predmet manevriranja s katerekoli strani.

Politični obgornik

S klerikalnega urta

V beograjski reviji „Javnost“ čitamo: »Začetkom meseca septembra je službeno glasilo generala Franca v okupiranim Bilbau „La Gaceta del Norte“ objavilo celo vrsto obsodb Francovega vojnega sodišča, katerega žrtve so sami katoliški duhovniki. Karmelitane Ranguren in župnik Arzuaga sta bila obsojena na smrt zato, ker sta opravljala božjo službo in imela cerkveno propoved pred vladnimi četami pred baskijskimi katoliki, dočim so bili duhovniki Batis, Sotero in Lagarda obsojeni na 30 let težke ječe radi enakega „zločina“, a veliko število drugih duhovnikov na kazen od 6 do 12 let težke ječe. „Hrvatska straza“ in „Slovenec“, ki pobožno priobčujeta vse vesti generala Franca, nista seveda zabeležila teh obsodb.

ki obsoja katoliške duhovnike na smrt samo zato, ker so vršili svojo duhovniško dolžnost v tako izrazito katoliškem narodu, kakor so Baski... — In na drugem mestu:

»Zvezek „Doma in sveta“, v katerem je bil objavljen Kocbekov članek „Razmišljanja o Španiji“, je izšel meseca februarja. List je preje redno izhajal vsak mesec. Sedaj je že september, a naročniki te ugledne katoliške revije, ki je prav nedavno slavila petdesetletnico svojega rednega izhajanja, še vedno zamačajo na zvezek za mesec marec... Kar z drugimi besedami pomeni, da bodo gospodje, ki vedre in oblačijo v katoliškem taboru v Sloveniji, raje udušili tudi najuglednejši katoliški list in, če treba, tudi vso slovensko kulturo, kakor pa da bi dopustili, da bi se v njej četudi najvernejši katolik dotaknil interesov mednarodnega klerikalizma.

Altroče pripovedke o čuvanju slovenske kulture — pred nevarnostjo jugoslovenstva!

Kaj to pomeni?

Koliko se je že pisalo o tem, kako velike važnosti je med dr. Mačkom in srbskimi združenimi opozicijami sklenjeni sporazum. Nekateri so že napovedovali, da pride v Jugoslaviji do popolnega preobrata, čim bo enkrat ta sporazum podpisan. Prerokovalo se je, da se bo v tistem trenutku pojavil dr. Maček v parlamentu in da bo skupno z združenimi opozicijami prevzel vladno krmilo v svoje roke. Ni čuda, da je potem vsa javnost z največjo napetostjo pričakovala dan, ko se sestanejo delegati združenih opozicij z dr. Mačkom, da mu predložijo protokol o sporazumu in odobritev in podpis. Včeraj so šli delegati dr. Lazica Marković, dr. Gavrilović in Božo Vlatić z onim protokolom v Zagreb. Napetost je bila na vrhuncu. Pa je takoj prišel mrzel tuš in sicer od strani, ki je preje meseca in mesece napovedovala, da nastopi doba, ko bosta po Jugoslaviji tekla med in mleko, čim pride do sporazuma med dr. Mačkom in srbskimi združenimi opozicijami. Tako-le piše včerajšnji »Obzorje«: »V slučaju, da bi dr. Maček ne pristal na stilizacijo sporazuma, bodo delegati združenih opozicij obvestili svoje voditelje o pripombah dr. Mačka. V tem primeru bi se voditelji sestali in se posvetovali o dr. Mačkovih pripombah. Ako bi se strinjali s temi pripombami, potem bi brez nadaljnjega sledil podpis doseženega sporazuma. Mogoče pa je, da bi šefi združenih opozicij ne pristali na Mačkov prapombe. Ako bi potem tako združena opozicija, kakor dr. Maček ostala neomajno na svojem stališču, bi kajpak ne prišlo do sporazuma, vendar pa bi ne bilo s tem prekinjeno delo, da se najde izhod iz sedanje situacije... To je seveda samo ena eventualnost, na katero je treba vnaprej opozoriti našo javnost, da bi ne bila iznenađena, ako bi se dr. Maček popolnoma ne strinjal z besedilom srbskimi združenimi opozicije. No, razen tega je treba upoštevati še neko drugo važno činjenico. Sedanja sporazum, ako se oživljava, še ni sporazum za rešitev aktualnih političnih problemov. Sedanja sporazum je šele prva faza na poti, da se najde pravilna rešitev odnošev med Srbi, Hrvati in Slovenci... Sedanja sporazum se torej omejuje na to, da se najde izhod iz sedanjega položaja... Sporazum naravno predvideva koncentracijo demokratičnih sil, odnosa biva seljačko-demokratske koalicije in združene opozicije v cilju, da prevzamejo vladno. Toda vodstvo SDK — in nadejati se je, da deli to mišljenje tudi ZO — nikakor ne smatra prevzema vlade kot cilj sporazuma... Kakor se torej vidi, ako tudi pride takoj do podpisa sporazuma, se vendarle ne sme pričakovati, da se bo razplet političnih dogodkov brez razvijal v pravcu oživljava ciljev SDK... Da ta sporazum obrodi konkretne rezultate, je potrebno soglasje tudi drugih faktorjev. Zato je treba z opreznostjo sprejemati vesti o daljnjem razvoju dogodkov, dokler se ne izve za jasno stališče onih drugih faktorjev, ki prihajajo v poštev in čiji beseda je merodajna... Tako »Obzorje«, ki je pred kratkim junjsko točko ob boben, poveljujoč doseženi »sporazumu! Sedaj pa zveni njegova melodija, kakor da bi trobil na umik... Pa res, vse kaže, da iz take moke ne bo pogace, kakor je pred dnevi napisal »Virovitičan«!

Triumfalen sprejem Mussolinija v Rimu

Pričakovala ga je stotisočglava množica

Rim, 1. oktobra. Snoči ob 18.30 so topovski strelji, navdušeno vzklikanje in tuljenje siren oznanili, da je na postajo privozil vlak, s katerim se vrača duce. Mussolini je stopil iz vlaka v družbi Staraceja, Ciana, Alfierija, in drugih oseb iz svojega spremstva. Najprej je obšel častno grenadirske čete, oddelke mladih fašistov in fašistične milice, nato se je po pozdravi s prisotnimi, najprej s člani vlade in zastopniki fašističnih korporacij, z odpravnikom poslov nemškega poslanstva, poslanikom nacionalistične Španije in avstrijskim ter madžarskim poslanikom. Pred postajo in povsod, kjer je šel, ga je množica pozdravljala z

nepopisnim navdušenjem. Vsak prost kotiček je bil zaseden, posebno mnogo ljudi se je na trlo na Beneškem trgu. Na stotisoče Rimljanov je pozdravljalo duceja, ko je krenil v Beneško palačo in ob 7. stopil na balkon. Vnovič navdušeno pozdravljen, je tam imel kratek govor. Prinašam vam pozdrave Nemčije in nepozabne spomine na moj obisk, je izjavil Mussolini. Italijansko-nemško prijateljstvo, zapčatenost z osjo Rim-Berlin, je zapisano v vseh italijanskih in nemških srehi. To trdilo prijateljstvo bo obnovilo Evropo in ustvarilo mir med narodnimi vrednoti tega imena.

Nemčija proti podunavski fronti rimskega bloka in Male antante

ker bi tak blok učvrstil položaj Avstrije in razblinil sanje o nemški hegemoniji

Berlin, 1. oktobra. b. »Völkischer Beobachter« objavlja dopis z Dunaja, v katerem se govori o zopetnih poskusih med Prago in Dunajem za ureditve in usmeritve na Dunaju za ureditev Podunavja. Dopisnik se med drugim sklicuje na simptomatičen članek českoslovaškega zunanega ministra dr. Kroceta, ki ga je objavila večina dunajskih listov in v katerem se dr. Kroceta zavzema za »novo srednjo Evropo« na osnovi organske povezanosti med Malo antanto in državami rimskih protokolov. Dr. Kroceta, pravi dopisnik, izrecno poudarja, da bi bil to najboljši način za obrambo malih srednjeevropskih držav proti škodljivim vplivom velenil. V Pragi in na Du-

naču smatrajo sedanji trenutek za posebno ugoden. V resnici so tudi že na delu sile, ki se na eni strani trudijo izravnati odnose z Madžarsko, na drugi strani pa reorganizirati sistem rimskih protokolov, izkoriščajo sedanji neugodni položaj Avstrije in Madžarske, katerih trgovina z Italijo se je v poslednjem času zelo poslabšala. Zanimivo je, zaključuje dopisnik svoje poročilo, iz katerega se da razbrati nemška nevolja zaradi poskusov zblizanja med srednjeevropskimi državami, da na Dunaju ne opuste nobene prilike, ki se jim v tem pogledu nudi in da se v vseh dunajskih političnih krogih močno zanimajo za zblizanje podunavskih držav vsaj na gospodarskem področju.

Tihotapstvo orožja še vedno cvete

Kljub vsej kontroli še vedno pošiljajo v Španijo cele ladje orožja

Riga, 1. oktobra AA. Uradni list »Briva Zemec« prinaša pod naslovom: »Neka sivocrna ladja s topovi v luki Libau« vest, da je ta skrivnostna ladja priplula včeraj v Libau (Liepaja) na Letonskem. Ladja je bila na eni strani črna, na drugi pa siva. Kapetan ladje je izjavil, da je ta ladja nastala vsled tega, ker se je začelo prebarvanje ladje, ki pa še ni končano. Ko je ladja privozila v luko, je bilo njeno ime zamazano. Kapetan, ki je Norvežan, je izjavil, da je ladja doslej plula pod angleško zastavo in da prav za prav ni pod njegovim po-

veljstvom, ker da je imenovan nov kapetan, neki Grk Vasilakis, in da zaradi tega ladja sedaj vozi pod grško zastavo. Po dokumentih sledi, da pluje ladja v Bordeaux z blagom, natovorjenim v Gdynji. Pri pregledu so letonski uradniki izsledili veliko zaboje, iz katerih so zvale topoveke cove in kolese. V listinah je naznačeno, da je ladja natoovorjena z 2000 tonami, vendar pa je tovor vsekakor važi. Izvor orožja ni znan. Letonski list je mnenja, da je orožje namenjeno za Španijo.

Troncoso vse priznava

Brest, 1. oktobra. b. V znani aferi zaradi poskusa ugrabitve valencijske podmornice »C 2« je prišlo do nenadnega preokreta v naporni preiskavi. Polkovnik Troncoso, sedaj odstavljeni vojaški guverner od nacionalistov zasedenega Iruna, je namreč v posebnem pismu preiskovalnemu komisariju priznal, da je na lastno pest poiskoval izvesti ugrabitve republikanske podmornice. V ta namen se je dvakrat mudil v Brestu in je bil ob napadu na krovu podmornice tudi sam navzoč. Troncoso poudarja, da je vse to organiziral brez vednosti nacionalistične vlade, ki je prepovedala sleherni teroristični akcijo v Franciji. Bil je prepričan, da mu bo njegov poskus uspel in da bo nato njegovo junakaško dejanje nacionalistična vlada naknadno odobrila.

Po tem priznanju pričakujejo v tukajšnjih sodnih krogih, da bo Troncoso obtožen samo poskusa tatvine tuje lastnine.

Združitev „Morningpost“ in „Daily Telegrapha“

London, 1. oktobra. o. Znanja angleška lista Morningpost« in »Daily Telegraph« sta se združila in izhajata od danes naprej pod skupnim imenom »Daily Telegraph and Morningpost«. Direktor združenega lista je lord Cambrose, ki je bil že 10 let glavni urednik »Telegrapha«. »Morningpost« je najstarejši angleški list in je začel izhajati že l. 1742.

ČUVAJNO JUGOSLAVIJO!

Nenaden upor v Abesiniji

Pri Desiju se je uprlo 50.000 dobro oboroženih domačinov — Italijanski podkralj je moral mobilizirati vse razpoložljive enice

Pariz, 1. oktobra. o. »Paris Soir« poroča iz Džibutija, da se je v okolici Desija abesinsko prebivalstvo uprlo. V pokrajini jugozapadno od Desija se je zbralo okrog 50.000 dobro oboroženih Abesincev, ki razpolagajo razen s puškami tudi s strojinami in celo s tanki in ki so pričeli že uničevati vse, kar so Italijani doslej tam zgradili in uredili. Italijanski podkralj je brzojavno mo-

biliziral vse razpoložljive italijanske sile v Abesiniji in jih poslal proti Desiju. Borbe med Italijani in uporniki so se že pričele. Italijani so morali izprazniti nekatere južno-zapadne predel abesinskih dežel. Kakor poroča omenjeni list, se je v Džibuti že pripeljalo okrog 200 ranjenih Italijanov, ki so jih davi s posebnim parnikom odpravili v Italijo.

Boji na Kitajskem

Sanghaj, 1. oktobra. Vzdrž železniške proge Sanghaj—Vusung se bijejo ljuti boji. Neprestano se sliši ropotanje strojne in pokanje topov. Glavni štab za izkrcavanje japonskih čet javlja, da so japonske čete napredovale že preko železniške proge v smeri Sapeja in to navzlic ogorčenemu odporu kitajskih čet. V odgovornih krogih demantirajo vesti iz japonskega vira, da je kitajski general Hanfuc, guverner Santunga, izpraznil mesto Cinan. Japonska letala so trikrat zaporedoma bombardirala Kanton. Eno japonsko letalo je bilo pri tem sestreljeno.

Huda letalska nesreča v Italiji

Spezia, 1. oktobra AA. Včeraj jutraj je strmoglavil neki hidroavion, ki je letel nad arsenalom, nad skupino rekrutov. Nesreča je zahtevala sedem smrtnih žrtv, in sicer

enega opazovalca in šestih vojakov. Pilot je samo ranjen.

Komunistična zarota v Braziliji

Rio de Janeiro, 1. oktobra AA. Tu kroži vest, da je policija odkrila načrt komunistične zarote in da namerava vlada zaradi tega proglasiti obredno stanje, ki bi trajalo dva meseca. Parlament se je sestel na tajni seji, da prouči položaj.

Smrt predsednika palestinske komisije

London, 1. oktobra. b. V starosti 70 let je včeraj umrl v Londonu predsednik palestinske komisije lord Peel. Pokojni je že dolgo bolehal. V javnem življenju je postal znan zlasti kot državni podtajnik vojnega ministrstva v svetovni vojni, bil pa je tudi dvakrat minister, in sicer prometa in industrije.

Zadnja pot vzornega učitelja

Metlika, 29. septembra. V mestni bolnici v Karlovcu je v soboto po krajšem trpljenju umrl v najlepši moški dobi 40 let g. Tončič Fran Vlastimir, šolski upravitelj v Metliki, ki je od l. 1927 do 1937 marljivo deloval v našem mestu.

Na zadnji poti so ga v ponedeljek popoldne spremlili številni prijatelji in tovariši tako iz dravske kakor iz savske banovine. Isprej mrtvačnice mestne bolnice se je razvil velikosten žalni sprevod. Za krstom je pod nadzorstvom učiteljevega stola šolska mladina iz Karlovc, za njo pa godba šolskega društva Karlovec in deputacija Sokola. Odgovorniki sreskega društva JUJ za srez Črnomelj, šolski upravitelj Ljubid Matko, ki se je v preletljivih besedah poslovil od pokojnega tovariša, tako, da so se v očeh vseh navzočih zaloskale solze. Med iztenjenj vдовe, štirih neboljnih srot in sorodnikov pokojnega so se tiho razhajali pogrebi.

Govoril predsednik sreskega društva JUJ za srez Črnomelj, šolski upravitelj Ljubid Matko, ki se je v preletljivih besedah poslovil od pokojnega tovariša, tako, da so se v očeh vseh navzočih zaloskale solze. Med iztenjenj vдовe, štirih neboljnih srot in sorodnikov pokojnega so se tiho razhajali pogrebi.

Pokojni Tončič Fran je iz krane Istre, koder je učiteljeval njegov oče. Kot 18letni mladinec je že nastopil pot trpljenja — bil je skoro svetovno vojno v rusko ukrajinsko. Po vojni se je vrnil domov v Istro, kjer pa je bil kmalu končan. Prišel je v Jugoslavijo in učiteljeval najprej v Rožnem doku, nato v Pregradu pri Novem mestu, leta 1927 pa je bil kot strokovni učitelj za arborikulturo namerščen v Metliki. Hodil pa je poučevati tudi v Črnomelju in na Šušur in na teh točkah potih je skoro gotovo dobiel hujše zdravstvene bolezni. Otrci so morali v srednje šole, zato je že dolgo leta preživel za premostitvijo v mesto s srednjim šolo. Ob koncu lanskega leta je bil premeščen po službeni potrebi v Veliko Bepenjo, srez Klanjec v savski banovini, v malo vasico ob Sotli, družina pa je bivala v Karlovcu. Zato ni čuda, da sta mu pomanjkanje in zagrenjenost dokončno izpodkopala še tak rahlo zdravje.

Pokojni Tončič je bil vsekolni odločenega naprednega mišljenja, vneto je sodeloval pri gospodarskih in nacionalnih društvih, posebno pa pri gasilcih in Sokolu. Pomagal je na tudi v politično življenje v našem okolju. Rad je pomagal in delil nasvete, kot bistra glava je znal povsod pomagati in svetovati. Bil je zelo nadarjen, saj je obvladal več tujih jezikov. Precej časa je bil tudi dopisnik naprednih listov. Za njim stalje žena Zdenka ter otroci Jadranka, Ljerka, Dubravko in mali Radkož, Učalostem svojim naše iskreno sočutje!

Carls, 1. oktobra. Beograd 10.—, Pariz 14.91, London 21.5535, New York 455.375, Bruselj 73.31, Milán 32.935, Amsterdam 260.70, Duna 40.65 — 31.875, Praga 16.23, Varšava 22.6, Sofija 2.6.

Jutri v kinu Unionu premiera
največjega zgodovinskega filma

Marija Stuart

V gl. vlogah: Marjona Hepburn in Friedrich March

Poslojpe za kemični institut začno zidati spomladi

Ljubljana, 1. oktobra. Da je novo poslojpe za kemični institut ljubljanske univerze najpomembnejše med vsemimi univerzitetnimi stavbami v državi, nam ni treba še posebej dokazovati. Javnosti je menda že dovolj informirana, kakšne prostore ima naš kemični institut in zaveda se, da naš znanstveni delavci, ki morajo delati v realni kleti — lahko bi rekli v katakombah — ne doprinašajo je gnojnih žrtev v korist znanstvenega dela, temveč tvegajo v nevarnih ter neprimeren prostorih svoje zdravje in življenje. Naši mladi inženjerji kemije pa morajo, preden stopijo v poklic, skleniti pekel nevarnih in neprimerno opremljenih in urejenih laboratorijev kemičnega instituta. Kljub vsemu so iz realne kleti izšla znanstvena dela, ki so zanesla sloves naših znanstvenikov v svet.

Upamo, da zdaj vsaj za nekaj o tem vedo tudi na pristojnih mestih. Boj za boljši kemični institut je v splošnem izvojevan v Beogradu. Posojilo 2 milijona din je odobreno pri Državni hipotekarni banki in v državnih proračun je vstavljena anuiteta za amortizacijo posojila.

Pred dnevi so začeli ob poslojpu tehniške v Murnikovi ulici preiskovati nosilnost tal za poslojpe kemičnega instituta.

Boj za poslojpe kemičnega instituta je star kakor izpopolnitev naše univerze sploh. V programu akademskih akcij je bil predvsem boj za vseučiliško knjižnico, samo po sebi se pa razume, da jih je skrbela tudi usoda tehnike. Stavbenemu programu naše univerze sta posvetila študij profesorja J. Plečnik in Iv. Vurnik. Prof. Plečnik je izdelal načrt za vseučiliško knjižnico, prof. Vurnik je pa projektiral poslojpe tehniške fakultete. Poslojpe je pa ostalo torzo.

Se preden so bili izdelani prvi načrti za tehniko, si je prof. Plečnik zamislil, naj bi kemični institut stal nasproti tehniške srednje šole, ob poslojpu, kjer je zdaj rusarski institut. Toda to je bila samo zamisel in ne načrt. Po drugi zamisli, pozneje, ko je že stalo poslojpe tehniške, bi naj prizidali tehniko na južni strani ter vzporedna krila, pravokotno na Aškerčev cesti. Tehnika ima že eno krilo na južni strani in tako bi imela štiri, da bi prizidki lahko vzeli pod streho vse oddelke tehniške fakultete. Po tem načrtu bi bil kemični institut v vzhodnem prizidku ob Murnikovi ulici. Tega načrta mestni gradbeni urad ni odobril, češ, da bi bili prizidki preveč stienjeni. Do uresničenja pa bi tudi ne mogli priti zaradi denarja. Končno so se profesorji z akademsko mladino začeli zavzemati za sam prizidek kemičnega instituta. Nekaj oddel-

Eden izmed oblaovalcev tega filma, ki ga bo doletel žreb, bo dobil moderen damski klobuk po vzoru Marije Stuart, model SALONA TRUDA. Klobuk je razstavljen v izložbi blagajniškega prostora kina Uniona. Pri nakupu vstopnice zahtevajte žrebni listek.

kov ima kemični institut že v poslojpu tehniške na vzhodni strani. Po načrtu prizidka bi bili stari prostori zvezani z novimi neposredno in smotno. Ker kemični institut nima niti svoje predavalnice — poslužuje se realne predavalnice — je bilo najnujnejše, da dobi najprej predavalnico. Zato tudi prizidek po prvotnem načrtu ni bil tako velik, da bi se institut lahko preselil vanj iz realke ves, temveč bi bila v njem le predavalnica. Pozneje so pa sprevideli, da bi bilo najbolje sezidati tako velik prizidek, ki bi nudil vsemu institutu primerno prostore.

Prof. Vurnik je izdelal idejni načrt poslojpa kemičnega instituta junija. Za izdelavo glavnih načrtov je pristojen tehniški oddelček banke uprave, zato so ji vsej osnutek poslali takoj. Toda v tehniškem oddelku ni imel noben projektant časa, da bi se takoj lotil dela, zato je bilo sklenjeno, da bodo načrti izdelani v seminarju pri prof. Vurniku ob sodelovanju izveleca banke uprave. Načrti in tehniški dokumenti bodo pripravljeni najpozneje do začetka decembra, nakar jih bodo predložili v odobritev mestnemu gradbenemu uradu in stavbenemu ministru. Opremo ter instalacije so temeljito proučili vodje posameznih laboratorijev. Notranja ureditve bo povsem ustrezala zahtevam sodobnih kemičnih laboratorijev. Stavbni stroški se bodo zlasti zvišali zaradi posebnih instalacij, električnih, plinskih in kurilnih napeljav ter ventilacije. Proračun bo presegal vsoto dveh milijonov, a če bodo v Beogradu hoteli biti naši univerzi vsaj nekoliko pravični, bodo morali priznati, da zahteva po kemičnem institutu, kakršnega določa načrt, ni pretirana.

Pričakujejo tudi, da jim ne bo delala nepotrebnih preglavic tudi mestna občina, ter da bo načrt kmalu odobrila. Prav tako bo občina menda tudi ustrezala zahtevi instituta, da v Murnikovi ulici ostane tudi ob institutu vozna cesta in ne le pešpot. Regulacija Murnikove ulice med tehniško srednjo šolo in tehniko so se že lotili ter čistiše delno znižali, zato bodo morali čisto zopet zravnavati, da ne bo težav pri dovažanju gradiva za institut. Vozna cesta bo potrebna tudi pozneje, ko bo institut že sezidan, da bodo lahko dovažali kemikalije in razne priprave. Pri zidanju bi jim bil napotil tudi nevarni stožec iz zemlje ob rimskem zidu, a se je k areži že skoraj ves podrli. Toda mestni delavci bodo morali odstraniti zemljo, pred začetkom stavbnih del.

Poslojpe kemičnega instituta bo trinadstropno. Glavno pročelje bo obdržalo naravne barve grafičarja, opeke in betona.

Premiera »Beraške opere« v drami Izredno originalna, duhovita in zabavna igra s petjem in godbo je žela probojen uspeh

Ljubljana, 1. oktobra. »Opera za tri groše« so Nemci nazivali to izredno zanimivo, po obliki čisto svojevredno in vsebinsko smelo delo. Zelo je zabavno in če hočete, se pri njem ves čas krohotate ali vsaj zadovoljno smehljate; toda obenem sliši čisto vrsto krvavih, v spodobni družbi posledno zatajevalnih in prikrievanih resnic ter gledaščiki prizore, ki so ali groteskno podana slika sodobnih socialnih krivic ali izraz resničnega sočutja z nesrečnimi izmečki človeške družbe.

Iz angleške improvizacijske igre s petjem Johna Gaja, napisane l. 1719, je Bert Brecht nemški priredil igro z godbo in petjem v desetih slikah ter ji v opernih besedilih prinesel misli skrajno levičarske, uporne in preključke sodobnosti v obliki, ki ne žali in ne izliva, temveč zabava in hkratu vabi na razmislijanje.

Dvesto petindvajset let je stara ta igra v svojem jedru. Brechtova prireditev pa od l. 1928 dalje osvaja vse odre in doživlja nesevsto uprizoritev. Glasba Kurta Weilla je kajpak tekstu prikladna, deloma skrajno novotarsko moderna, deloma pa čisto starinsko melodična in prijetna. Tu slišimo nekaj takozvanih songov po besedilu genijalnega potepuha Villona in celo pesnika kronarja Kiplinga, nekaj kupletov dočela šlagerkega značaja, tudi nekaj resno zajetih balad, pa troje čisto po laško vrezanih pompoznih, seveda duhovito izkarikiranih finalov.

Vse delo je predvsem muzikalno in pevski imenitna paradija stare (pač tudi novejša) italijanske opere, in ob samospetih, duetih, tercetih in zborih se moraš smejati se spominjati oblik in zvokov, človeških glasovnih in instrumentalnih izrazov italijanskih tragičnih in komičnih opernih tvorbo.

Toda namesto kraljev, viteзов, plemkinj in našemarjenih junakinj najvišjega koturnja gledamo tukaj berača, tolovaja, tave, vlomilce, celo morilce, pa prostitutke in policiste. Romantika je torej le ostala, samo ne rožnata in parfimirana, temveč ona iz nižnj človeštva, iz življenja bednikov, obupanec, zavrnencev. Seveda jim je tudi izražanje in vedenje skladno z njihovo primitivnostjo in odkritosrčnostjo. Bistvena poteza vse zgodbe pa je satira na korupcijo velikomestne policije, ki jo mi, solidni malomeščani poznamo le iz poročil o raznih ameriških in drugih policijskih sefih. Sicer pa se lahko spomnimo na podobnega ljubljanskega poglavarja redarjev in njegovih provizij iz dohodkov madame Löwy v Zvonarski ulici, pa se londonskemu Brownu ne bomo čudili.

Glavne vloge imajo Peachum, glavni londonski organiziranec in v l. licencani opuščenih beračev, njegova žena in hči, Brown, policijski načelnik in njegova hči Lucy, prostitutka Jenny, pa junak opere, središče vsega potekanja, Macheath, glavni organiziranec početnih banditov, razbojnik, morilec, predvsem donjuan. Vse imenovane ženske so njegove, ženske ga

no novost. Gotovo bi bila uprizoritev te operke z opernimi in operetnimi člani tudi možna in morda bi bila v pevskem pogledu tu pa tam lepša; toda v igrakem osiru bi daleč ne zadovoljila tako dobro. Naši igralci in igralke so se tudi pevski izkazali nepričakovano dobro, nekateri naravnost odlično, tako da je uprizoritev na dramskem odru docela utemeljena in to tem bolj, ker delo ne zahteva izrazitih pevcev, temveč le karakternih igralcev, ki obvladujejo recitacijo, napel govorjeno petje. Glavni akterji so bili odlični v šopki, ves ansambl pa s prav toplimi aplavsi. Hiša je bila nabito polna, pa bo še in še.

Fr. G.

Planine jeseni

Ljubljana, 1. oktobra. Prvi sneg je pobelil vrh Triglava. Jesen razsvetli svoje pester barve vse tja do drevenih višin. Prijeten hlad spremlja sedaj turiste v planinah. Planinske kočice v Triglavskem pogorju sicer niso več oskrbovane, pač pa Aljažev dom v Vratih, kjer se more planincev dobro prespati ter rano jutraj kreniti na vrh Triglava ali vsaj na Kredarico. Planincem je Aljažev dom z dobro oskrbo na razpolago do 11. oktobra t. l. ter je prijetna jesenska izletna točka. Kranjsko goro so zapustili letoviščarji, planincev lahko krene v dve uri oddaljeno Erjavčovo kočjo na Vrhu, pod stenami Prisojnika in Mojstrovke; postojanka bo stalno oskrbovana do 20. oktobra, nato zaprta do 1. decembra in od tega dne dalje oskrbovane ob sobotah in nedeljah za planince smučarje. Spodnja kočica na Golici bo še odprta sedaj v nedeljo; planinci naj izbrabijo to ugodno priliko ter se povzpopejo že v soboto do te kočice, jutraj, kjer je edinstven razgled na obširno Koroško s številnimi jeziri. Na Begunjski ci je Roblekov dom še oskrbovan ob sobotah in nedeljah. Prešernova kočica na vrhu Stola bo zaprta 4. oktobra. Ob Bohinjskem jezeru stoji pod stenami Pršičva v bližini slapa Savice prijazni »Zlatorog«, ki je vsem priljubljen. Pot preko Komarce je bila letos popravljena ter je dostopna tudi nezvežbanemu turistu, ki krene do Črne jezera ter se tukaj odloči ali za pot k koči pri Triglavskih jezerih, ki je odprta še sedaj v nedeljo, ali za složni in zelo razgledni dostop v Dom na Komni.

Kamniške planine imajo tudi svoje lepote. Prijetna pot vodi iz Črne od »Jurčiča« mimo Kranjskega Raka na Malo Planino in dalje na Veliko Planino, kjer je kočica SPD stalno oskrbovana; v Kamniku dobijo turisti pri avtopodjetju Kregarji vozilo po zmerni ceni do Črne. Ob sobotah in nedeljah ste do 31. oktobra še odprti kočica na Kamniškem sedlu in Čojzova kočica. Dom v Kamniški Bistrici je vedno prijetna izletna točka, osobito v jeseni. Dom na Kravcu, ta večnolepa razgledna postojanka pa je v vseh letnih časih enako milavna.

Skrivnost mrtvega otroka

Ljubljana, 1. oktobra. Skrivnost mrtvega otroka, ki ga je prinesel neznanec v torek v krsti v mrtvašnico, kakor smo poročali včeraj, je po zahtevi častopisja razjasnjena.

Snovi se je ogledel na policijski soboslikarski pomočnik I. Omahen, ki je povedal, da v mrtvašnici leži njegov nezakonski otrok. Čital je poročilo v našem listu in takoj je pomislil, da gre najbrž za njegovega otroka, ki se je rodil 19. septembra Pred skofijo št. 5, kjer stanuje nezaposlena služkinja, njegova zaročenka. Otok se je rodil nekoliko prezgodaj in po porodu so ga z materjo prepeljali v žensko bolnico. 27. septembra so mlado mater že izpustili iz bolnice. Otok je bil zelo slab, zato ga je mati poslala nazaj v bolnico. Otok je še istega dne umrl v bolnici. Matri sema, ki je še vedno bolna, ni mogla oskrbeti pokopa, zato je poslala nekega znanca v Mestni pogrebni zavod po krsto. Mož na ni vedel, kaj bi moral povedati na pogrebnem zavodu in zato niso vedeli otrokovega imena. V prijavi, ki jo je prejela policija, je bilo celo navedeno, da je otrok star 8 mesecev, v resnici je pa bil star šele osem dni. Otok je bil krščen v bolnici na ime Angelica.

Skrivnost otrokove smrti ni bila še zdaj razjasnjena, če bi častopisje ne poročalo o skrivnostnem mrliču, ki je ležal v mrtvašnici tako dolgo zaradi ugotovitve njegove istovetnosti.

Pod vlak je skočila

Čakovec, 30. septembra. V tukajšnjo bolnico so pripeljali davi z vlakom iz Kotoribe 45letno Nežo Tišler, rojeno Funtek. Zgodaj jutraj so jo našli na železniški progi med Kotoribo in Čakovcem onesveščeno in vso okrvajeno. V bolnici je kmalu umrla, ne da bi se zavedla. Podlegla je težkim notranjim poškodbam. Na železniški progi jo je našel službojuči čuvaj in s prvim vlakom so jo odpeljali v Čakovec. Čeprav so iz Kotoribe sporočili v Čakovec, da pripeljejo tja onesveščeno, skoraj umirajočo žensko, se ni dalo nič storiti za njen prevoz v bolnico, ker ni nihče vedel, kdo bo plačal stroške prevoza. Tako je ležala uboga žena na kolovozu podgorgo uro in šele potem so jo prinesli v bolnico, kjer je že čez eno uro umrla.

Sprva niso vedeli kdo je. Kmalu se je pa zgledalo na policijski delavec Josip Tišler, ki je povedal, da je ponotič lagnila njegova žena. Po porodu petega otroka se ji je bilo nekoliko znežilo. Najbrž v trenutku duševne zmedenosti je šla z doma in skočila pod vlak.

Vlomi se zopet množe

Ljubljana, 1. oktobra. V Ljubljani in na deželi se je pojavilo več izredno podjetnih vlomilskih tolp, ki se specializirajo zlasti za vlope v trgovine. V nedeljo smo imeli v Ljubljani dva večja vlomna enega pri Souvazu na Komarčevem trgu, kjer so vlomilci iz izložbenega okna pobrali za 15.000 din blaga, drugega pri trgovcu Perku v Franciskanški ulici, kjer jim je padel v roke plen v vrednosti 5.000 din.

Iz Kranja nam poročajo o večjem vlovu, ki je bil izvršen v petek v buffet g. Kovčiča na Gorenji Savi, poleg tovarne »Jugobruna«. Noč je bila temna in lilo je kakor iz skaf, kar so vlomilci spretno izkoristili. Izurvali so železne rešetke na

oknu shrambe in vdrlj v buffet, kjer so pokradli jestvine in pijače, zlasti salamo, mnogo skatleč gardin in več steklenic likerja. Izbrali so si le najboljše in najdražje blago, odnesli so pa tudi vso zalogo tobaka, tako da imajo Kovčičevi okrog 5 tisoč din škodo. Sodijo, da sta imela morda pri tem vlovu svoje prste vmes Jože Petrič in Jože Malnar, ki so ju zalotili v skofji Laki, ko sta hotela vlomiti v delavnico mojstra Franka v Klobovsavi ulici. Ta dva vlomilca sta bila včeraj pripeljana iz Skofje Loke v sodne zapore v Ljubljano. Razen vlomov pri Franku pa jima bo težko kaj drugega dokazati.

Tudi iz Skočjane na Dolencem nam poročajo o dramskem vlovu, izvršenem v noči na nedeljo. Tam so vlomilci oplenili trgovino Ivana Marolta in mu odnesli za približno 7000 din blaga. Zdi se, da so se vlomilci priključili v Slovenijo iz drugih krajev, najbrž z juga. Treba bo pač malo bolj nadzorovati sumljive tuje, pa tudi take, ki razpečajo sumljivo blago.

Po neprevidnosti zažgal viničarijo

Poljane, 30. septembra. Posesnik Kodrič Karl iz Stattenberga pri Makolah ima nekako 3 km od svojega doma na prijaznem griču vinograd. Tja se je napotil v torek popoldne, da bi vse potrebno pripravil za bližajočo se trgatve. Zakuril si je v krušni peči, da je segrel vodo za pomivanje sodov. Neoprečen pač ni slutil, da mu bo prav ta ogenj v krušni peči postal še istega dne za njegovo viničarijo usoden. Ko se je namreč okrog šestih, ko je bil z vsem delom in pripravami za trgatve, ki bi imela biti drugi dan, gotov, vračal domov, se je še preden je prestopil prag domače hiše z njegove viničarije na griču močno zakadilo in že je bila viničarija v enem samem velikem plamenu.

Kodrič je namreč zagrešil neprevidnost. Ni pogledal pred odhodom v peč in ognjišče, kjer so se žele iskre. Te je razpil vever, ki je vel skozi dimnik. Vnelo se se saje v močno zakajenem lesenem dimniku nad ognjiščem, vnela se je slamnata streha in kakor bi trenil je bilo po viničariji, obstoječi iz veže, kuhinje, dveh sob, kolarne, hlevov in stiskalnice. Zgorelo je dalje več vinskih sodov in vinogradniško orodje, »že večkrat sem pustil ogenj v peči, ko sem odhajal domov, zato sem bil takrat glede ognja brezskrben«, — je izjavil oburni Kodrič.

Pogasiti se ni dalo nič, ker v bližini ni bilo vode za gašenje. Prvi je opazil požar in tekel na pomoč najbližji sosed Zanič Simon, ki se mu je posrečilo rešiti dva vinska soda. Vse ostalo je zgorelo. Tudi sosedje, ki so prihili za njim, niso mogli nič pomagati.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri
Petek, 1. oktobra: Zaprti.
Sobota, 2. oktobra: Viničarija. Red A.
Nedelja, 3. oktobra: Beraška opera. Izven.
Ponedeljek, 4. oktobra: zaprti.

Premiera. Suhovo-Kobylinove komedije »Tarekijeva smrt« v sredo dne 6. t. m. za premierski abonma. Igra obsega štiri dejanja. Po dolgem odmoru, ki sta ga imela radi bolezenskega dopusta v lanskem sezoni, nastopita v tej satirični komediji naša člana gg. Kralj in Lipah, ki igraata skupno z gg. Skrbinkom in Cesarjem, glavne vloge. Originalno zamišljeno delo nam predstavlja rusko dramatično iz polpreteklo dobe. Režija je inž. Stupiceva.

OPERA

Začetek ob 20. uri
Sobota, 2. oktobra: Evangeljnik. Premierski abonma.
Nedelja, 3. oktobra: Pod to goro zeleno. Izven. Znižane cene od 30 din navzdol.
Ponedeljek, 4. oktobra: Zaprti.
Torek, 5. oktobra: Vrag na vasi, balet. Gostujejo Pia in Pino Makar ter del zagrebškega baleta. Premiera. Izven.
Sreda, 6. oktobra: Vrag na vasi, balet. Gostujejo Pia in Pino Makar ter del zagrebškega baleta. Izven.

Gostovanje g. Josipa Gostiča. 2. oktobra se otvori operna sezona z Kienzirovo opero »Evangeljnik«. Ljubitelji gledališča bodo ob tej priliki gotovo z veseljem pozdravili nastop našega priljubljenega tenorja Gostiča, ki bo pol naslovno partijo. Kompozitor Kienzi spada med solidne glasbenike ter je ustvaril z »Evangeljnikom« opero ljudskega značaja. Glasba je preprosta in prav radi tega zelo prikopna. V operi bo sodeloval mladinski zbor prof. Rančigaja. Muzikalno vodstvo: dirigent štritar, režija: prof. šest. Predstava bo za premierski abonma.

SOKOL

Sokolsko društvo Ljubljana-Vič otvori v nedeljo 3. oktobra t. l. plesno šolo za svoje članstvo, v dvorani Plesno doma. Začetek vaj vsako nedeljo in praznik ob 15. Sodeluje Falcon-jazz. Sokolsko članstvo bratsko vabljen.

Belešnica

KOLENDAR

Danes: Petek, 1. oktobra katoličani: Remigij

DANASJNE PRIREDITVE

Kino Matice: Cirkus Saran
Kino Ideal: Königsmark
Kino/Sloga: Lepi dnevi
Kino Union: Rotschild
Kino Moste: »Moderni časi« (Charlie Chaplin), »Poročnik Bobby« (Gustav Fröhlich)

Razstava Kluba neodvisnih v Jakopičevem paviljonu

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Mr. Leustek, Resljeva cesta 1, Bahovec, Kongresni trg 12 in Nada Komotar, Vič — Traška cesta.

Iz Celja

—c Ljubljanska drama bo uprizorila v petek 8. t. m. ob 20. v Mestnem gledališču Fodorjevo znano dramo »Maturant«. Predstava je izven abonmaja. Redna sezona celjskega gledališča se bo pričela v drugi polovici oktobra z gostovanjem ljubljanske opere. Abonenti naj se javijo v knjižarni Slomškove tiskovne zadruge. Lanski abonenti, ki reflektirajo na svojo do sedanje seže, naj to sporočijo do 10. t. m., ker se bodo po tem terminu sedeži poljubno oddajali.

—c Nogometna tekma med reprezentancama Ljubljane in Celja se bo pričela v nedeljo 3. t. m. ob 15.30 na Glaziji kot tekma za podsavezno blagajno. V reprezentanci Celja bodo igrali člani SK Celja, SK Olimpia in SK Atletike. Čeprav manjka v moštvi nekaj najboljših celjskih nogometašev, bo tekma gotovo tudi klub temu zanimiva in napeta. Ob 14. se bo pričela predtekma kombinirane mladine Olimpa in Atletikov proti kombinirani mladini Celja in Jugoslavije.

—c Lahkoletni zagrebški Concordie, ki je državni lahkoletski prvak, bodo nastopili v nedeljo 10. t. m. na celjski Glaziji proti lahkoletski reprezentanci Celja. Ker bo tekmovala na obeh straneh elita jugoslovanskih lahkoletov, bo srečanje gotovo izreden sportni dogodek za Celje.

—c Usoden padec. V Sp. Sečovem pri Roganjski Slatini si je 18letni delavec Jože Berko v sredo pri padcu s podstrešja zlomil levo roko. Zdravi se v celjski bolnici.

—c V celjski bolnici je umrl v sredo 63letni orožniški podnadnik v p. Simon Grošek iz Zbelovega pri Poljanah.

Iz Maribora

— Mojštrska izpitna predavanja. Tukajšnji obrtno pospeševalni urad priredi pričetkom oktobra predavanja za mojstreske izpite. Prijavni rok je do 4. oktobra. Prijava se lahko izvrši tudi pisмено ali telefonično na št. 27—85.

— Za potovanje v Nemčijo. Mariborski Putnik nem sporoča, da so nemške državne železnice podaljšale ugodnost znižane voznine za inozemce in v inozemstvu živne nemške državljane za vse v državni upravi nahajajoče se linije do 31. decembra. Popust znaša 60%.

— Obesil se je v Salamench v Prekmurju 78letni prevzivalar Ivan Novak. Ko so ljudje prišli v hlev, je bil starček že mrtav. Novak se je obesil zaradi neozdravljive bolezni. Pred dnevi je namreč bil v bolnici, kjer pa se ni pustil operirati.

— Tudi Mariborčani bodo sodelovali. Na nedeljskih mednarodnih motociklističnih dirkah v Zagrebu bodo Maribor zastopali naši najboljši dirkači z inž. Rudimjem Lotzen na čelu, ki se je nedavno vrnil s motociklistične ture po Afriki.

— Zborovanje stanovanjskih najemnikov. O javnem zborovanju stanovanjskih najemnikov, ki bo v nedeljo 3. oktobra do polnoči v Gamberinovih dvorani, smo nedavno že poročali. Stanovanjski najemniki so postali v Mariboru že tako uboga raja, da se ni čuditi izrednemu zanimanju, ki vlada za to zborovanje. V slogo je moč, zato najemniki na plan, ker čaka čas dan-rešitve!

Iz Kranja

— Udeležence nedeljske tombole opozarjamo, naj ne hite v bližino odra, da ne povzročajo nepotrebne gneče. Do odra bodo vodili trije udobni prehodi; ob njih bodo pripravljene sedeži. Igra bo potekala hitro. Ob morebitni temi bodo trg mogočno razsvetlile 1000 vatne električne žarnice. Navodila in klicanje števil bodo prenašali ojačevalci. Poleg tega bodo postavljene 4 pomožne table za igro, da bo tako vsak udeleženec vedno informiran o vseh klicanih številkah. Dostop a kolosi na trg ne bo dovoljen. Za nje imajo pripravljena shrambišča gostilničarji. Uvažajte navodila rediteljev in olajšajte jim službo. Poslušajte se polovične voznine po železnici. Vsi vlaki bodo v nedeljo ojačeni.

Kupujte domače blago!

F

Potritim srcem javljamo tužno vest, da je naš nadve Ljubljani, srčno dobri soprog, stric, svak in zet, gospod

ANIČIČ JOSIP

šolski upravitelj in rez. kapetan II. klase

po kratkem težkem trpljenju danes dne 1. oktobra, previden s sv. zakramenti v svojem 43. letu izdihnil svoje blago dušo.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo dne 3. t. m., v nedeljo, ob pol 4. uri popoldne na pokopališče pri Sv. Jakobu ob Savi.

SV. JAKOB OB SAVI, 1. X. 1937.

ZALUJOČA SPOBOGA TILKA in rodbine BOPAN, KOEHLJ, CATER in KUDERMATSON

DNEVNE VESTI

— Vsem našim naročnikom smo v današnji številki »Slov. Narod« priložili položnice. Na plačilo prav posebno opozarjamo vse tiste naročnike izven Ljubljane, ki so z naročnino v zaostanku, ker bomo s tem, ki bi svojega dolga do 15. oktobra ne poravnali, list ustavili. Prav tako opozarjamo tudi naše ljubljanske naročnike, da zaostalo naročnino čim prej poravnajo, ker jim bomo v nasprotnem primeru 7. oktobra list ustavili.

— Zahvala za sožalje izjave ob smrti predsednika Masaryka. Češkoslovaški poslanik g. minister dr. Václav Girska nam je poslal naslednje pismo in zahvalo: V dnešnih češkoslovaških narodnih žalosti so vsi sloji jugoslovenskega občinstva izrazili svoje sožalje zaradi smrti Predsednika Osvoboditelja T. G. Masaryka v tako ogromnem številu, da češkoslovaškemu poslaniku ni moglo, da se slehernemu zahvalu za izkazano sočutje. Zato se poslužuje ljubeznivosti tiska, da izrazi vse jugoslovenske javnosti ter vsakemu posebej v svojem imenu, v imenu češkoslovaške vlade ter vsega češkoslovaškega naroda najgloblji zahvalo in hvaležnost za prisrčne izraze in globoko sočutje, ki so jih ob tej priliki tako spetano izrazili naši jugoslovenski prijatelji. — Dr. Václav Girska, izredni poslanik in popolnomočni minister Češkoslovaške republike v Beogradu.

KINO SLOGA
Simone Simon, očarljiva filmska umetnica, nepozabna iz filma »Matur« v novem krasnem ljubavnem filmu
LEPI DNEVI

MATICA
Zopet po dolgem času komični trio: Hans Moser, Leo Slezak in Adela Sandrock v veliki filmski komediji iz cirkuškega življenja
CIRKUS SARAN

UNION
Veliki zabavni film
ROTSCHILD
(Hohstaplerji)
V glavni vlogi znani priljubljeni Harry Baur

Predstave danes ob 16., 19.15 in 21.15 ur

— Gospodarski odnosi med Jugoslavijo in Nemčijo. V sredo zvečer je bil podpisan v Dubrovniku protokol IV. zasedanja stalnega jugoslovensko-nemškega gospodarskega odbora. Obenem je bilo objavljeno naslednje poročilo: »Na tem zasedanju so se obravnavala vprašanja blagovnega in plačilnega prometa med Jugoslavijo in Nemčijo. Odbor sta se sporazumela glede novih ukrepov, s katerimi naj se olajša in pospeši izmenjava blaga med obema državama. Razen tega je bil dosežen sporazum o tem, da bo dajala Nemčija v budočo Jugoslaviji na razpolago več plačilnih sredstev za turizem, kar bo nedvomno pospešilo tujski promet, ki se zadnja leta lepo razvija. Ob zaključku zasedanja je bilo ugotovljeno, da se je od zadnjega sestanka obeh odborov lani jeseni v Nemčiji blagovni in plačilni promet med obema državama ugodno razvijal. V Dubrovniku doseženi sporazumi upravičuje upanje, da se bodo gospodarski odnosi med obema državama v budočo še ugodneje razvijali.

— Kongres zdravnikov. Od 10. do 12. oktobra bo v Novem Sadu letošnji kongres zdravnikov iz naše države. Razen obravnavanja stanovskih vprašanj je na dnevnem redu okrog 30 predavanj iz medicine. Po kongresu prirede udeleženci izlete na Fruško goro, v Berdan in na Oplenac. Zdravniški-državni uradniki bodo imeli za kongres dopust. Prometno ministrstvo je dovolilo udeležencem kongresa polovično vozno.

— V nedeljo 3. oktobra ob 10. dop. odprile vojni dobrovoljci spominsko ploščo svojemu tovarišu-hercu, poročniku inž. Gosarju Ivanu na njegovi rojstni hiši v Stari Loki št. 3. Narod, oddolži se spomenu junškega borca za naše osvobodjenje in zedinjenje z navzočnostjo pri odkritju plošče.

— Kongres zobotehnikov. V nedeljo bo v Novinarskem domu v Zagrebu II. kongres nesamostojnih zobotehnikov, ki se na njem zbere delegati iz vse države. Zveza nesamostojnih zobotehnikov je zelo mlada, vendar pa marljivo deluje in je že dosegla nekaj uspehov. Njeno delo ni omejeno samo na to, da pripori članom samostojnost, temveč da zaščiti delovne interese zobotehnikov nameščencev e kolektivno pogodbo med organizacijo zobozdravnikov in zobotehnikov. Pogoja naj bi uredila medsebojno razmerje glede plače in dela.

— Novi podporačniki. Danes je bila v Beogradu v nižji šoli vojne akademije in nižji šoli intendantke akademije lepa svečanost. V čim podporačnika je napredovalo 341 gojencev. Obenem je bila zaključena višja šola 37. razreda vojne akademije in 4. razreda višje šole intendantke akademije. V višji šoli vojne akademije je po rangi prvi artiljerijski poročnik Stanislav Podboj iz Ljubljane.

50 LETNICO OBSTOJA TVRDKJE
slavita
med rožami in cveticami
Fran in Marija Herzmansky
Čestitamo!

— Prvi oktober je danes. Še dober mesec pa bo šla dvanaesti v svet književna letovodnikova družba. Letošnje štiri knjige bodo izredno lepe in navzile občutni podražiti papirja obsejnejše od laniških. Cena pa jim je ostala ista kakor doslej. Ko boš delal danes vsaj mesečni proračun, ne pozabi na vsoto 20 din za Vodnikove knjige in se brž včlani pri svojem poverniku, ali pa s javi v pisarni Vodnikove družbe v Ljubljani, Knaflijeva ulica 5. pritišče desno.

NA MORSKE RIBE
h. KMETU, Gospodarska c.

— Aktivnost naše trgovinske bilance. Po uradnih podatkih je znašal naš izvoz v avgustu 402.320 ton v vrednosti 606.5 milijonov, lani v avgustu pa 239.587 ton v vrednosti 327.26 milijonov. V primeri z lanskim letom je torej narasel za 162.733 ton ali 67.92%, po količini, po vrednosti pa za 234.25 milijonov ali za 62.93%. V prvih osmih mesecih letošnjega leta je znašal naš izvoz 2.946.826 ton v vrednosti 3.959.97 milijonov, lani v prvih osmih mesecih pa 1.565.645 ton v vrednosti 2.333.72 milijonov. V primeri z lanskim letom se je torej povečal po količini za 1.381.181 ton ali 88.22%, po vrednosti pa za 1.626.24 milijonov ali za 69.68%. Naš uvoz je znašal letos v avgustu 63.266 ton v vrednosti 247.28 milijonov. Povečal se je torej po količini za 31.063 ton ali 49.10%, po vrednosti pa za 172.05 milijonov ali 69.73%. V prvih osmih mesecih je znašal naš uvoz letos 692.539 ton v vrednosti 3.294.04 milijone, lani pa 614.436 ton v vrednosti 2.587.7 milijonov. Povečal se je torej po količini za 87.103 tone ali 12.71%, po vrednosti za 706.34 milijonov ali 27.30%. Letos v avgustu je bila naša zunanja trgovina aktivna za okrog 160.2 milijona, dočim je bila lani samo za 38 milijonov, v prvih osmih mesecih tekočega leta pa za 665.3 milijonov, a lani samo za 264 milijonov.

— Nove telefonske zveze. Z odlokom poštne ministretva je otvorjenih več novih telefonskih zvez z inozemstvom, med drugimi telefonska zveza med Kranjsko goro in vseni onimi kraji v Grčiji, ki se niso bili vključeni v telefonski promet z Jugoslavijo.

— Vozni red na dolenski progi. V nedeljo 3. oktobra bo vozil zadnji izletniški vlak iz Ljubljane na Dolenjsko. Vozni red na dolenski progi pa ostane sicer neizpremenjen tudi v budočo.

— Za »Putnikova« 5dnevni izlet v Rim in Firence prejemajo se prijave do 4. t. m. Cena din 950.—. Temu izletu se lahko pridruži tudi izletniki, ki žele ostati 5 dni v Trstu ali pa Gorici, t. j. od 9. do 14. oktobra. Ostale informacije je »Putnik« in v izletni pisarni Okorn v hotelu »Slon«.

— Ekspedicija »Našega ročca« in knjig Mladinske matice se je pričela 30. septembra in bo končana v dobrem tednu. Ljubljanske šole dobijo knjige in »Naš ročca« v upravi od danes dalje. Za one šole, ki dobijo knjige po železnici, pa bodo objavljena točnejša navodila v prihodnji številki »Učiteljskega tovariša«. Uprava Mladinske matice.

— Nov grob. Po kratkem trpljenju je umrl danes kolekt upravitelj pri Sv. Jakobu ob Savi g. Josip Aničič. Vest o njegovi smrti bo izenadila in globoko pretresla vse politične prijatelje in znance, saj pač nihče ni pričakoval, da bo neizprosmo smrt tako zgodaj izrgala iz naših učiteljskih vrst tega odličnega šolnika, zvestega tovariša in skrbnega družinskega očeta. Pokopni je bil tudi rezervni kapetan II. klase. Radi so ga imeli vsi, ki so ga poznali in vsi ga bodo težko pogrešali. Pogreb bo v nedeljo ob 15.30 na pokopališču pri Sv. Jakobu. Bodi pokopniku lahka zemlja, žalujočim svojcem naše iskreno sožalje!

— Zveza lovskih društev razpisuje za svoje glasilo »Lovca« tiskanje za prihodnje leto, mesto urednika in naslovno sliko. Razpisa je objavljen v oktobrski številki »Lovca«.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo megleno, deloma oblačno vreme. Včeraj je nekoliko deževalo v Zagrebu, Beogradu in Sarajevu. Najvišja temperatura je znašala v Splitu 25, v Skoplju 22, v Mariboru 21, v Zagrebu, Beogradu in Sarajevu 18, v Ljubljani 16.4. Davi je kazal barometer v Ljubljani 764.8, temperatura je znašala 8.

— Nevarna vlomilka topla pod ključem. Zagrebška policija je izsledila in aretirala nevarno vlomilsko topla, ki ima na vesti 25 vlomov. Že prej je aretirala in izročila sodišču stare znanca policije Mato Zupantič, Martina Kruhobera in Andrijo Kušterja. Ni pa vedela, da so v zvezi z vlomilsko topla, ki jo je izsledila zidaj, ko je aretirala že Blaža Šinceka, Slavka Ostrožnjaka in Karla Kutnjaka. Aretirani vlomilci priznavajo vse vleme.

— Ženska obojena po zakonu o zaščiti države. Pred velikim senatom okrožnega sodišča v Šibeniku se je zagovarjala včeraj Terezija Špoljar iz Salija, obtožena po čl. 1. zakona o zaščiti države. Obojena je bila na eno leto robitje.

— Sto let je dočkal. Te dni je praznoval stoletnico rojstva Mjlo Podvez v Bukovcu v Medjimurju. Rojen je bil leta 1837 v Gornji Lendavi in ko mu je bilo pet let sta mu umrli roditelja. Dolgo je moral trdo delati, da si je prislužil toliko, da je kupil nekaj zemlje in hišico v Bukovcu, kjer živi že 45 let. Starec rad pripoveduje kako je bilo v starih časih, o sedanjem svetu pa pravi, da je pokvarjen.

— Mlado dekle brez sledu izginilo. Že dober mesec je tega, ko je iz Zagreba brez sledu izginila 18letna Marija Debeve. Nekoga dne je odšla iz hiše, kjer je služila in ni se več vrnila. Boje se, da si je končala življenje. Prvič je poiskovala končati si življenje, ko ji je bilo 15 let. Marija je zelo občutljiva in nervozna.

— Jugoslovenka okradena v Pragi. V nekem kinu na Václavskem trgu v Pragi je bila te dni okradena dr. Radmila Smiljanovičeva iz Skoplja. Tat ji je ukradel ročno torbico, v kateri je imela nekaj drobiža in briljanten prstan, vreden 3.800 Kč.

— Slepec na stara leta spregledal. V Petrovgradu je Panto Bakjatarov pred 15 leti oslepel. Mnogo tisočakov je potrošil za operacije, toda vse je bilo zaman. Kon-

čno se je udal v svojo usodo in bil je prepričan, da bo vse življenje slep. Naenkrat se je pa zgodil čudež. Neke noči je začutil starca v glavi in v obeh straneh bolecine, ki so se čez dan ponovile. Ko so pa ponehale je naenkrat spregledal. Bakjatarov je star že 90 let, njegova žena pa 85 let.

Iz Ljubljane

— Iz Razvitje prapora ljubljanskega pododboru Udrženja četnikov je z odlokom banke uprave dravske banovine v Ljubljani z dne 9. septembra 1937 v smislu ministrske naredbe z dne 26. februarja 1917. št. 79. zabranjeno. Četniki, vsi člani ljubljanskega pododboru Udrženja četnikov, kakor tudi vsi njihovi prijatelji se pozivajo, da se v nedeljo 3. oktobra t. l. dopoldne ob 10. uri udeležijo korporativno odprtega pokojnemu dobrovoljca junaka inž. Ivana Gosarja v škoti Loka Manjkatj ne sme nihče.

— Iz Dobro založen ribji trg. Prodajalci so se danes dobro založili z ribami, ker so si obetali živahnijo kupčijo. V resnici so danes gospodinjice precej posegale po ribah. Isbira je bila zlasti lepa med morskimi ribami. Prodajali so tudi lepe skuše, in sicer po 18 din kg. Precej je bilo sardeljo po 14 din in sardonov po 16 din. Tun je bil danes po 28 din. Naprodaj je bilo tudi nekaj boljših rib, in sicer trlj in lubna po 40 din ter zobata po 36 din kg. Osljci so bili po 30, linje po 28, sipe po 20, svetli peter po 30 in morski raki po 32 din kg. Cene ročnih rib so neopremenjene.

— Iz Sestanek mesarskih mojstrov namerava sklicati mestno poglavarstvo 10. t. m. Na tem sestanku bodo mesarski mojstri zavzeli stališče, ali naj sklenejo kolektivno pogodbo s pomočniki. Organizacija pomočnikov se vedno zbira podpise mojstrov na posebni izjavi, s katero mojstri izjavljajo, da so pripravljeni skleniti kolektivno pogodbo.

— Iz Na razstava Kluba neodvisnih v Jankopčevem paviljonu bo v nedeljo ob 11. 3. X. vodil in tolmачil razstavljen dela predsednik društva slovenskih likovnih umetnikov akad. slikar Ivan Vavpotič. Gle danje tega eminentnega predstavnika naše starejše likovne generacije na doraščajočo slovensko umetnost po naše občinstvo gotovo zanimajo. Razstava, ki je trajala tri tedne in je bila deležna velike pozornosti, se v nedeljo nepreklicno zaključ.

— Iz Ponovno opozarjamo na veliko javno predavanje s eklopičnimi slikami o Baltiku (Estonski, Litvi in Latviji) in Finski, ki bo drevi ob 20. uri zvečer v dvorani Delavske zbornice. Predaval bo g. Jože Kozlevčar, ki je pred nekaj tedni prepotoval te kraje. Pokazal nam bo obenem slike,

ki jih je nabral po teh, pri nas skorej nezanihih baltičkih deželah. Na te zanimive predavanj, ki bo v slovenskem jeziku, vladno vabi Klub esperantistov, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje št. 7-I.

— Iz Ponovna otvoritev emonске kleti. Prihujeno ljubljansko zabavišče kletna restavracija Emona bo 2. oktobra zopet otvoreno. Za zabavo gostov bodo letos skrbeli sami naši slovenski fantje, ki jih poznamo še iz nebotičnika in ki so svoj orkester nadj prekrstili v »New Melody Band«. Njova imena Nerat, Zilber, Lomej in druga so nam znana iz prejšnjega, da bo zabava zmerom prijetna in da v emonski kleti, ki je zmerom uživala najbolj glas res solčnega ljubljanskega zabavišča, ne bo nikoli dolgočas. Naši fantje, ki bodo igrali same najnovejše in najmodernejše pesme skladbe, nas bodo razveseljevali vsak večer do pozne noči in sicer ne samo s pesmo godbo, temveč tudi sicer s svojo duhovitostjo in s svojim veseljem. Ljubljana bo z otvoritvijo kletne restavracije Emona pridobila za zimsko in pomladno meseca spet novo zabavišče, ki ga bodo naši meščani gotovo zmerom radi obiskovali.

— Iz Glasbena Matica opozarja starše, ki so vpisali svoje malčke v glasbeni otroški vrtec, da jih pripeljejo jutri, v soboto ob 9. v poslopje Glasbene Matice v Gosposki ulici 8/III. (Lajovčeva dvorana). Tam bo prvi sestanek ter se bo določil urnik za nadaljne dni v tednu, predvsem pa bo tudi razgovor, ali naj bo pouk dnevno po 2 uri. Obenem opozarjamo na tečaj za igranje v orkestru, ki ga vodi prof. Karel Jeraj in ki se bo začel takoj po 1. oktobru.

— Iz Po tovarniških cenah prodaja manufakturne ostanke za moške in ženske obleke »Textilose«, Miklošičeva c. 17 (palača Vzajemno zavarovalnice).

— Iz Udeležite se avtobusnega izleta v Trst dne 10. okt., 24. in 25. okt. in 30. okt. do 1. nov. Prijave sprejema izletna pisarna M. Okorn, Ljubljana hotel Slon, telefon 26-45. Vhod iz Prešernove ulice.

— Iz Samomorn mizarskega mojstra, Davi so našli v podstrešju hiše, Slomškova ulica 16, obesnega 50letnega mizarskega mojstra K. Bindra. Binder je kazal že več dni znake živčne razvzanosti. Domači so ga pogrešali od snoči in so se bali najhujšega. Policijska komisija, v kateri sta bila dr. Lapajne in urajnik Bardek, je ugotovila, da se je Binder obesil že snoči okrog 22. — Iz Usnjat pas iz srčkov se je izgubil. Oddati proti nagradi pekarna Bizjak, Rimska cesta.

ČUVAJMO JUGOSLAVIJO!

Naznanjamo vsem tovarišem in tovarišicam tužno vest, da je nenadoma preminul naš dragi tovariš

ANIČIČ JOSIP

Šol. upravitelj v Sv. Jakobu ob Savi

Pogreb pokojnika bo v nedeljo 3. t. m. ob pol 4. uri v Sv. Jakobu.

UČITELJSKI ZBOR

MALI OGLASI

Beseda 50 par. davek posebej. Praktični, izjave beseda Dtn 1.—, davek posebej
Za pisane odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par. davek posebej
Najmanjši znesek 8 Din

Za šolarje

obleke, perilo, Hubertus plašča itd. Dober nakup.
PRESKER
Sv. Petra cesta 14.

KLIŠEJE

večbarne
JUGOGRAFIKA
SV. PETRA CESTA 23

POUK

Beseda 50 par. davek posebej
Najmanjši znesek 8 Din

STROJEPIŠNI POUK
Večerni tečaj za začetnike in izveščance. Dva oddelka od 6. do pol 8. in od pol 8. do 9. ure zvečer. Vpisovanje dnevno od 6. do 8. ure. Šolnina zmeroma. Christofor učni zavod, Dobranska c. 15. 2245

PRODAM

Beseda 50 par. davek posebej
Najmanjši znesek 8 Din

Državne srečke

prodaja
menjalnica
Reicher & Turk
LJUBLJANA, PREŠERNOVA

BUKOVE ODPADKE

drva, trboveljski premog prodaja trdka »Kurivoc«, Tyrševa cesta 31. telefon 34-34. 2274

STANOVANJA

Beseda 50 par. davek posebej
Najmanjši znesek 8 Din

STANOVANJE
dveh sob s priključniki in kopalnico iše zakonski par brez otrok. Ponudite na upravo lista pod »Mira stranka«. 2256

MEBLOVANO SOBO
solnčno s vso opremo oddam solidni oseb. Stari trg 28-III. 2264

NAJNOVEJŠI VZORCI

ZA JESENSKE
PLAŠČE
IN OBLEKE

RAVNOKAR
DOSPELI

BOGATA IZBIRA

A. & E. SKABERNÈ
LJUBLJANA

HITITE, HITITE, DA NE ZAMUDITE
V KAVARNO »STRITAR«

kjer igra vsak večer tamburaški koncert damske kapele. Slušali boste najlepše sevdalinske, bosanske pesmi, ki vam jih bo zapela priznana dobra pevka Bosanka Finl. Zaigrali vam bodo tudi slovenske pesmi, kakor tudi najnovejše šlagerje.

V PETEK, SOBOTO IN NEDELJO ODPETO VSO NOO!

Sveže morske ribe

Naznanjam cenjenim gostom, da bom dobival od danes naprej redno vsako sredo, četrtek in petek veliko izbiro svežih morskih rib: orade, branci, barboni, dentali itd. — Vina prvovrstna, specialni viški opole.

Cenjenim gostom se priporoča

GAJEV HRAM in **LJUBLJANSKI DVOR**
Gajeva ulica 9 Kolodvorska ulica 28

MATE ČEPIČ

Makulturni papir

preda

uprava »Slovenskega Naroda«
Ljubljana, Knaflijeva ulica št. 5

NAŠ RADI
SVOJIM
IZREDNO NIZKIH CEN
SPLOŠNO ZNANI
IN PRILJUBLJENI
JESENSKI SEJEM
SE PRIOČNE 1. OKTOBRA

ANT. KRISPER

LJUBLJANA

MESTNI TRG 26. STRITARJEVA UL. 1-3.

Ljudje na zatožni klopi

Nekaj zgodb izpred okrožnega sodišča, ki deli pravice s polno paro

Ljubljana, 1. oktobra.

Gozdni delavec Rupnik Andrej iz Gor. Logatca se je pred nekaj tedni sprl s svojim tovarišem Frankom Matevžem, ko sta se vračala pod večer domov iz gostilne. Nekdo je zavpil »Auf baks, kleikalci!«, pa sta se spoprijela. Tovariši so ju pa ločili. Rupnik pa le ni mogel pozabiti na bunte, ki mu jih je zadel Frank. Legel je v posteljo, potem ko mu je žena obrisala kri z obraza. Na čelo mu je dala tudi obkladek, a kljub temu je Rupnik spal zelo nemirno. Kar »v hufu« je hotel zleteti v spanju, je izpovedala Rupnikova žena. Drugo jutro je Rupnik vstal in se odpravil s sekuro z doma, a ni šel drva sekati, temveč je obiskal Franka na domu. Našel ga je v postelji. Zavijtel je nad njim sekuro, začela sta se ruvati, gospodinja je kričala na pomoč in priklicala Rupnikovo ženo, ki je Franka rešila iz rok svojega moža. Tada Frank jo je že skupaj s Rupnikom ga je ranil s sekuro za usmrti.

Rupnik se je zagovarjal, da ni vedel, kaj počne, ker mu pijaka zelo škodi. Odkar ga je na fronti zasula granata in nekoč pred leti plaz v rudniku, v njegovih glavah ni vse v redu. Tudi žena je trdila, da je njen mož dostikrat čisto zmešan. Sodnik je upošteval obtožbeno razburjenost in dosegajo neoporečnost ter ga je obsodil samo na 3 mesece strogega zapora pogojno za 3 leta.

20 KG TEŽKA SKALA JE PRILETELA VANJ

Dne 8. marca so delavec Ciber Jakob in posetnikova sinova Kozin Jožef in Kozin Martin razstreljevali skalovje na dvorišču posestnika Martina Struklja v Stajah pri Igu. Najel jih je posestnik Rozman Jožef, kateremu je posestnik Strukelj skalovje odstopil. Včeraj so bili vsi na zatožni klopi. Obtožnica jim je očitala, da so tako malomarno razstreljevali skalovje, da je 20 kg težka skala priletela v posestnika Miho Janžija, ki je tam mimo vozil zemljo na Barje. Janžija so morali odpeljati v bolnišnico. Poškodba je bila težka, a se je stari Janžij le izvil iz te tako popravil, da se je včeraj lahko pripeljal na razpravo že s kolesom. Tudi izvedenec dr. Suher je ugotovil znatno zboljšanje Janžijeve polomljene noge. Janžij je pa rekel, da se počuti nekoliko boljše, ampak »cele ni več«.

Strukelj je povedal, da je odstopil skalovje na svojem posestvu Rozmanu, Rozman pa da je najel ostale tri, oba pa se nista zanimala, kako razstreljujejo skale. Za nesrečo ali za malomarnost pri tem delu torej nista mogla biti odgovorna. Ciber je s pomočjo obeh Kozinov vrtil luknje, vdeval viziralno vrstico in jo prižigal.

Vsi trije so kričali »fajerc«, preden so začeli vrtilo in s tem opozorili mimoidoče na nevarnost. Še vedno kričite »fajerc«, je pripomnil sodnik, čeprav živite še 20 let v Jugoslaviji. Ciber je pojasnil, da se vaščani razumejo samo na »fajerc«. Na nevarnost so opozarjali pa samo na glavni cesti. Janžij, ki je privozi po stranski cesti za hišami, opozorila ni čul in ga obtoženci tudi niso videli.

Branič obtožbenec dr. Zupančič je povedal, da so bili njegovi klijenti pripravljali plačati bolnišnico in dati Janžiju 4.000 din za bolečine. Janžij je pa po svojem zastopniku dr. Švignarju zahteval 9 tisoč din za bolečine. Sodnik je spoznal za krivega samo Cibra in Jožeta ter Martina Kozina in ju obsodil zaradi malomarnega ravnanja pri razstreljevanju. Ciber je bil obsodjen na 20 dni zapore, Kozin Jožef in Kozin Martin pa vsak na 14 dni zapore pogojno za 2 leti. Solidarno morajo plačati Janžiju za bolečine 4.000 din, glede razlike v zahtevku pa je bil Janžij zavrnjen na pot civilne pravde.

NEOBICAJEN RAZBOJNIŠKI NAPAD
Krojaški mojster Dimic Jože iz Škledrova je obtožen razbojniškega napada na gostilničarjevo ženo Resnik Julko, katero je po obtožnici napadel pri Močniku, ji grozil, da jo bo ubil in je odvzel s silo 300 din gotove ter nekaj blaga. Dimic je bil že dvakrat pred sodniki zaradi te obtožbe, pa bo prišel še tretjič, ker je bila tudi druga kakor prva razprava preložena zaradi zasilanja novih prič.

Dimic se je od začetka zagovarjal, da je hotel Resnikovi vzeti samo saharin, ker je vedel, da tihotapi s saharinom, ter bi jo ovadil in dobil 300 din nagrade. Resnikova pa odločno zanika, da bi tihotapila s saharinom. Pri zadnji razpravi je bil zaslišan mlinar Ozim, ki je izjavil zelo razbremenljivo za obtožbenca. Ozim in njegovi dve hčeri so bili dan pred napadom skupaj z Dimicem v Kotredžu. Ena izmed Ozimovih hčer je Dimicu povedala, da Resnikova prodaja saharin in da lahko Dimic kaj zasluži, če jo zasači. Dimicu je Resnikova tudi pokazala in mu povedala, kdaj se bo s saharinom vrnila domov. Vse kaže, da je hotel Dimic res samo na prav neroden način dobiti dokaz, da Resnikova tihotapi saharin in seveda tudi pripadajočo mu nagrado za ovadstvo. Mali senat bo pa vendarle še zaslišal Ozimove hčerkice dne 12. t. m., s čimer bo ta neobičajni »razbojniški« napad končno le do celja pojasnjen.

Pestani in ostani član Vodnikove družbe!

di oprezen pred sleparji. 18. oktober je zelo ugoden za vladajoče in visoke osebe ter za promet in lahko prinese nove zakone in odredbe. 29. oktober je kritičen in neugoden za vladajoče osebe in za politiko. Tudi katastrofe in polomi se lahko dogodijo. Posebno neugoden je ta dan za ekspanzijo zakonov. 19. oktobra se nikar ne poročite. Tega dne pride Venera v znamenje Tehtnice, kar pomeni ugodne in dobre dogodke za vse, ki smo jih omenili pri 8. oktobru. Sledeti trije dnevi 20., 21. in 22. oktober so v splošnem zelo ugodni za nove akcije in za poslovno življenje.

Dne 23. oktobra pride Sonce v znamenje Skorpiona, kjer se bo gibal do 22. novembra. Začno se važni dnevi za vse, ki so rojeni med 23. oktobrom in 22. novembrom, med 20. februarjem in 20. marcem ter med 21. junijem in 20. julijem. Sicer pa je ta dan popoldne neugoden za važne akcije. Tudi 24. in 25. oktobra opusti važne posele. Opravi jih 26. oktobra, ki je zelo ugoden in dober dan, kar bo Jupiter v trigonu z Neptunom. To je srečna konstelacija, ki obeta uspehe v vodstvih politikom, gospodarstvenikom in znanstvenikom, pa tudi cer-

kvenim poglavarjem, ki se bodo tega dne ali okoli tega dne oglašili v javnosti. Srečni in ugodni za skoraj vse posele so tudi sledeči trije dnevi 27., 28. in 29. oktober, kateremu sledi katastrofalni 30. oktober s konjunkcijo med Marsom in Jupitrom, ki kaže na elementarne katastrofe in na nevarnost za vladajoče osebe ter na številne nesreče. Tudi zadnji dan v mesecu 31. oktober je še vedno neugoden za nove in važne akcije.

Vse važne posele in dejanja, ki odločajo morda nadaljno življenjsko usodo, opravi ob ugodnih dneh, ko tudi zvezde konstelacije pomagajo do uspeha. Za vse pokliče zadve ter za spremembe v poklicu in delu zelo ugodni bodo 5., 18., 26. in 29. oktober. Zemljiške kupi ali preseli se je 26. oktobra. Za večje duševne stvoritve je oktober v splošnem zelo slab. Večje kupitve skleni 18., 26. ali 29. oktobra. Rekord skušaj doseči 5., 10., 18., 26. ali 28. oktobra. Na večja potovanja se odpravi tudi samo t. dni v oktobru, važne pravde pa začni in z oblastimi opravi samo dne 26. oktobra, vsi drugi dnevi so za te zadeve bolj ali manj neugodni.

Moulé je bil še drugič zaradi izsiljevanja pred sodiščem, ker k prvi razpravi Weselyjeva ni mogla priti. Tudi v ponedeljek umetnice ni bilo na sodišče, ker je bila zopet zadržana in je morala v Prago. Namestu nje je prišel Atila Hörbiger, ki je podal pismo izjavo svoje žene. Ker se je sodišče s tem zadovoljilo, se je razprava vršila. Moulé je trdovratno zanikal očitano mu dejanje, a kriminalni uradnik, ki je takrat nadzoroval označeno mesto, kamor naj bi umetnica prinesla denar, je v njem spoznal izsiljevalca, pa tudi grafologi so ugotovili, da je pismo nedvomno pisal Moulé. Moulé je bil obsodjen na 8 mesecev zapore.

Punčec teniški prvak Pariza

Prejšnji teden se je v Parizu pričel mednarodni teniški turnir za prvenstvo Pariza, na katerem se sodelovalo mnogo odličnih igralcev, tako vsi prvorazredni Francozi, znani švicar Ellmer, Avstrijec Metaxa in drugi. Punčec je v prvih nastopih nabelel tri lažje nasprotnike, ki jih je igranje porazil in se tako plasiral za semifinale, v katerem je tudi gladko zmagal nad Francozom Feretom. S to zmago je prišel v finale z znamenitim Kitajcem Kho Sin Kiejem, ki je v semifinalu odpravil močnega Francoza Boussusa.

Finale je bil odigran na glavnem igrišču stadiona Roland-Garres pred številno množico gledalcev. Jugoslovani je častno zastopal naš sport, saj je močnega Kitajca gladko porazil. Punčec je odlično prišel in je dobil prva dva seta 6:2, 6:2. Kho Sin Kie je sicer izvrstno igral, toda Punčec je bil v taki formi, da tega skoraj ne pomnijo. V tretjem setu si je pa Kitajec opomogel, čisto je prihajal k mreži in posrečilo se mu je, da je ta set odločil zase s 6:2. Po odmoru je bil Kitajec še vedno v premoči in vodil je že 4:2. Že se je zdelo, da je Punčec izgubljen. Toda zbral je vse svoje sile, s čvrstimi sigurnimi udarci je prisilil nasprotnika v defenzivo, kmalu je stanje izenačil in tudi prevzel vodstvo igre. Po vrsti je dosegel 4 game in s tem tudi set, ki je tako končal zanj 6:4. S to zmago je postal Punčec »champion de Paris« in je prejel tudi krasen pokal Marcela Foréa.

Na manevrih ranjeni minister

Angleškemu vojnemu ministru Hore Bessu se je pripetila na francoskih manevrih nezgoda in malo je manjkalo, da ga nje odpelja v bolnico kot ranjenca. Minister se je prebudil v Alenconu ob sedmih zjutraj, kakor je bilo določeno, in nato je, naj mu pojejo v sobo brivca. V hotelu pa nimajo brivca in ministra je že sčutilo, da bi ne prišel prepozno na manevre, če bi moral še k brivcu. Končno so mu našli brivca, ki se je bil pa pravkar zbudil. Razen tega je bil pa silno razburjen, ko so mu povedali, da bo moral obratiti angleškega ministra. Fantu se je roka tako tresla, da mu je britve spodrsnila in se zarežala globoko v ministrovo lice.

Angleški minister je prišel na manevre šele ob desetih ves razburjen in bled. Robec je tiščal na lice, da bi se ne videla še vedno krvaveča rana. — Mene morate evakuirati — je zaklical častnikom, — jaz sem že izločen iz aktivne vojske, ker imam veliko rano... iz vojne v malem.

Kupujte domače blago!

minila potrpežljivost in pošteno sem ga premikastil, da bi mu pokazal, da vohunstvo ni vedno prirodočljivo.

— In odrezal si mu kito!

— Za spomin. Nisem si upal vzeti seboj njegove glave...

In navdušeno je počil s kito. Iz lastne izkušnje je de Brancelin vedel, kako nevarno je vohuniti in zato se ni upal ošteti Bourjala.

— Kaj te je privedlo sem?

— Tole!

Zroč na Roberta z očmi, ki se zavedajo, koliko srečo prinašajo, je vzel Bourjal iz svoje torbe pismo in ga izročil grofu. En sam pogled nanj je zadostoval, da se je grof opotekel.

— Ti si jo... videl?

— Ne... Sofer... Veste, tisti kozak, on mi je izročil pismo. Zdaj menda razumim, zakaj nisem mogel mirno trpeti, da bi me kdo zasledoval.

Brancelinu se je tresla roka, ko je odprel pismo. Ta čas, ko je požiral njegovo vsebino, mu je Bourjal diskretno obrnil hrbet. Ko se je pa zopet obrnil, je žarel obraz njegovega nadporočnika v nepopisni sreči.

— Ali ne čaka na odgovor? — ga je vprašal ves v ognju.

— Kozak mi ni ničesar rokel.

— Seveda, kaj bi mogla dvomiti! Bourjal, fant moj, zdaj pa le hitro k meni na dom in pripravi mojo prtičajo. Samo civilne oblike!

— Kako dolgo bo pa trajalo potovanje?

Iz gledališča v samostan, iz samostana v Hollywood

Burno življenje francoske gledališke in filmske umetnice Maryse Wendlingove

Znani pariški dnevnik »Paris Soir« je priobčil oni dan patetično pisan življenjepis francoske gledališke in filmske igralkice Maryse Wendlingove, ki je bil njen nenadni odhod v Hollywood največja senzacija Pariza v zadnjem času. Wendlingova je že dvakrat preselila francosko umetniško javnost, prvič, ko je pred leti nenadoma obrnila gledališki kariero hrbet in se zatekla v samostan, drugič pa, ko bi že morala postati redovnica, pa je enako nepričakovano zapustila samostan in se posvetila filmu.

Wendlingova je bila rojena v Hagenu na Alzaskem. Njena ljubezen do gledališča in plesa je delala njenim staršem preglavice, ko je bila še otrok. Njeni starši so videli v hčerkinem navdušenju za gledališče in ples vžreže prste in svojo hčerko so poslali v vzgojo k šolskim sestram sv. Filomene. V samostanu je ostala Maryse 9 let. Ves ta čas ni smela z drugimi gojenkami nikoli v gledališče, niti v cirkus, ki je prihajal na zimo v Hagenu. Ko ji je bilo 18 let, ji je izbral oče po stari rodbinski tradiciji ženina. Takrat se je Maryse prvič uprla svoji rodbini. Po dolgih grožnjah in pogajanjih so ji slednjič dovolili odpotovati v Strasbourg, kjer je hotela študirati angleščino.

V Strasbourg so jo kmalu povabili v gledališče Gounodovemu »Faust«. To je odločilo njeno usodo. Takoj se je jela skrivaj pripravljati na gledališko kariero in podpiral jo je zdaj že pokojni francoski skladatelj Guy Ropartz. Najprej je hotela napraviti izpit za konservatorij in res ga je napravila z odliko. Potem je Ropartz pisal njenim staršem, da bi bil zločin, ki je hčerki ne dovolil posvetiti se gledališki umetnosti. Zopet je grozila rodbinska kriza. Toda Marysina neupogljiva volja je vendarle zmagala in dekle je odpotovalo v Pariz. Mati ji je obljubila podporo 500 frankov mesečno skozi dve leti, češ, potem naj se pa sama pobriga za svoje preživljanje. Maryse je zelo dobro študirala. Čez dve leti jo je Camille Corney angažiral za Studio des Champs Elysées in dobivala je 900 frankov mesečno. Kmalu se je začela kritika zanimati za njo.

Potem vidimo Wendlingovo na turneji s Comedie Française. Po povratku je bila angažirana v Comedie Mondaine, kjer je nastopila v osmih mesecih v 23 vlogah. Sledila je bolezen, dolga bolezen in razočaranje v ljubezni. Ko je pa ozdravela, je bil Pariz že pozabljen na njo. Maryse je morala okusiti bedo. Po težkih preizkušnjah jo je angažiral Sacha Guitry za svojo novo veseligrro. Teden dni napornih skušenj in ves ta čas je zavzela Maryse samo malo bele kave dnevno. Pri zadnji skušnji si je pa Guitry zahvalil, češ, da je za veseligrro preveč tragična. Znova jo je čakala beda, dokler se ji končno sreča ni nasmešnila.

Slavna francoska umetnica Francoise Rosayeva, znana iz mnogih filmov, jo je priporočila Jacquesu Fayedru, ki je bil snemal film »Velika igrac«. Fayedr ji je plačal 500 frankov za vsak nastop. Potem jo je pa pustil mož, ki ga je ljubila. Zašla je zopet v bedo, skrb za vsakdanji kruh jo je potisnila k tlom, končno je pa omagala pod težo življenja in se odločila 16. junija 1934 za važen korak. Stopila je v samostan Notre Dame des Apotres v Venissieuxu pri Lyonu. Naenkrat se je jela francoska javnost zopet zanimati za njo, listi so pisali o nji, toda Maryse ni hotela o posvetnem življenju ničesar več slišati. Življenje v samostanu ni bilo tako, kot se je zdela.

nu pa ni lahko. Treba se je matričnemu opovedati in zatajiti samaga sebe. Sestre tega samostana pošiljajo namreč v orientalske zavode za gobavce. Po dveh mesecih samostanskega življenja je Wendlingova zbolela. Napadla jo je težka bolezen na jetrih, da so zdravniki že dvomili, da bi ji še mogli rešiti življenje. Devet mesecev je bila bolna in v tem času je spoznala, da ni za samostan.

Vrnila se je zopet v svet in njen povratek je vzbudil veliko pozornost. Zopet se je Francoise Rosay zavzela za njo in pogovorila Jacques Fayedra, da ji je povelj vlogo lepe ribičke v svojem novem filmu »Pregrešne žene boomske«. Za to vlogo je dobila Maryse 20.000 frankov. In s tem denarjem se je hotela pripraviti za film ki bi se mu vsa posvetila. Najprej se je učila peti. Imela je krasen glas in čez nekaj mesecev je bila angažirana pri Suzy Solidor. Maryse je pela v znanem pariškem kabaretu »Poisson d'Or«. Nekega dne je bil med poslušalci mož, ki ga je njeno petje očaralo. Bil je predsednik ameriškega demantarskega trusta in lastnik štirih največjih ameriških oddajnih postaj William Kappel. V Evropo je bil prispel iskat nove zvezde. Slišal je Wendlingovo in njen glas se mu je zdel najbolj radiogeničen, kar jih je kdaj slišal. Posledica je bila, da jo je takoj angažiral. Maryse naj postane palka ameriškega radia in zvezda najelegantnejšega kabareta na Broadwayu. 22. avgusta je odpotovala iz Antverpa v New York, potem pa v Hollywood.

Obsojen izsiljevalec

Pred dunajsko poroto se je v ponedeljek vršila zanimiva razprava. Na zatožni klopi je sedel 19letni Walter Moulé, ki se je moral zagovarjati zaradi poskušene izsiljevanja denarja od znane filmske igralkice Pavle Wesely. Pisal ji je grozljivo pismo, v katerem zahteva, da prinese 50.000 šilingov, (okrog 400.000 din) na določeni

Pavla Wesely in njen mož Atila Hörbiger kraj, v nasprotnem primeru pa bo okužil njo in njeno glavo, filmske igralkice Atilo Hörbigerja, z bacili gobavosti.

Andre Armandy:

Princesa Symianova

Roman

— Nikar se ne smejte, prebrisana ženska — in ona je prebrisana — ima druga sredstva.

— Kakšna?

— Recimo, da združim svoje poslanstvo z osebno zadevo in uređi dve zadevi na en mah.

— Recimo, da je sovjetska agentka. Kaj me pa brigajo Sovjeti?

— Vas nič...

De Mervent je obmolnil in se poigraval z viličami na belem prtu.

— Dovolite, ali že dolgo nimate vesti o lady Hawkstonovi? — je vprašal navidez brez posebnega namena.

Njune oči so se srečale. Robert je zadržal.

— Mislite, da bi si drnila?... je dejal z glase, ki je bil v njem nemir priznanja.

— Mislim, — je dejal ataka še vedno diskretno, — da bodo Sovjeti samo pomagali tisti, ki jo oseba mežnja sili v intrige proti oni, ki pomeni za njo posebej osebno reakcijo. Če bi bil njen prijatelj, bi bedel nad njo.

103

In pripomnil je:

— Bedel bom nad njo tudi sicer, čeprav naj bi bilo to samo zavoljo prijateljstva.

Grof ga je hvaležno potrepil po rami, potem sta pa jela govoriti o nečem drugem.

Kar se je začel iz globine parka na teraso hud prepir in že sta zaslišala najprej srčite krike, potem pa oglušajoče vriči.

— Tako more kričati samo Kitajčovo grio, — je menil de Mervent.

— A prišili k temu ga more samo Bourjal, — je dejal grof. — Zelo bi se motil, če bi trdil, da nima tu svojih prstov vnosa ta preklicani Bourjal.

In kakor v potrdilo se je začel spodaj glas, vprašujoč vratarja:

— Gospod nadporočnik de Brancelin?

— Hitim dol, — je zaklical Robert, ki si ni baš želel, da bi bil prišel njegov fenomen za njim v salone Cercia.

Bourjal je ga nasmejanega obraza pričakoval pri vratih. V rokah je držal dolgo kito, s katero je pokal kakor z bičem, da bi se ne dolgočasil.

— Kaj je pa zopet to? — je vprašal Robert osorno.

Bourjal je napravil silno nedotičen obraz kakor angel, zaslepen pri nečednem dejanju.

— Kako pravite, gospod nadporočnik?

— Ta preprič? To kričanje? Kaj pa imaš v roki?

— Tole? — se je začel Bourjal, kakor da je šele zagledal kito v svoji roki. — Bogme, človek bi dejal, da je to rpa iz lesa.